

Довідка **про вивчення стану адаптації дітей раннього та молодшого** **віку до умов ЗДО**

Заклад дошкільної освіти №19 діє відповідно до статуту закладу дошкільної освіти, у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та іншими законодавчими актами.

Освітній процес у закладі дошкільної освіти здійснюється у відповідності до Базового компоненту дошкільної освіти, програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» та ґрунтується на засадах творчого спрямування діяльності педагогічного колективу на всебічний розвиток дитячої особистості, вмінні своєчасно помічати нові тенденції в роботі з дітьми, рахуватися з вимогами сьогодення.

Адаптація або пристосування організму до нових умов охоплює широкий спектр індивідуальних реакцій, що залежать від психофізіологічних та індивідуальних особливостей дитини, стосунків та психологічного настрою у сім'ї та інших життєвих обставин. 2-3-річним малюкам складно призвичаїтись до нових умов життєдіяльності в закладі та не меншої уваги потребують дошкільники молодшого дошкільного віку, де з'явилися нові вихованці.

З 20.10. по 24.10.2025 р. в закладі проводився тематичний контроль стану адаптації дітей дошкільного віку (ранній вік, молодша група) до умов ЗДО. Метою контролю стало виявлення рівня успішності адаптації дітей та труднощів під час звикання дітей до умов закладу дошкільної освіти.

Успішність процесу адаптації новоприбулих дітей до умов закладу дошкільної освіти є важливою умовою для подальшої соціалізації дитини до суспільних умов. Входження і звикання дитини до режиму дня, до нових умов, до спілкування з новими однолітками та дорослими є першими випробуваннями для дитини поза сім'єю.

Для вивчення стану адаптації використано методику спостереження за новоприбулими дітьми у різних видах діяльності, а саме: заняття, прогулянки, прийом їжі, участь дитини в режимних моментах (умивання, одягання, роздягання), вільна гра, організована ігрова діяльність, сон, та особливостями розвитку і виховання дітей в дитсадку та вдома. Поза увагою не залишився загальний емоційний стан дитини впродовж дня.

На 2025 – 2026 н. р. до 18 вересня була сформована 1 молодша група дітей раннього віку (від 2-до 3 років) у кількості 13 дітей, з них 9 – новоприбулих. Загальна кількість дітей в II молодшій групі (інклюзивній) – 15 дітей, новоприбулих дітей не має, проте у деяких вихованців спостерігався адаптаційний період до умов нової групи. Спостереження було проведено (під час вільної діяльності дітей, на заняттях в тому числі з музичного виховання, фізкультури, на прогулянці, під час виконання режимних моментів: прийом їжі, відвідування туалетної кімнати, підготовка до сну, сон). Труднощі процесу адаптації було виявлено у 20% (2 дітей): знижений емоційний фон, поганий апетит або повна відмова від їди, поведінкові розлади, середні негативні емоційні прояви; 80% дітей

(8 дітей) легко адаптувались до умов закладу. Дітей з важкою адаптацією – не виявлено.

Практичним психологом закладу Микитенко М.В. проведено діагностичну та роз'яснювальну роботу, а саме: консультації та поради для вихователів й батьків новоприбулих дітей та проведені методики для полегшення адаптації вихованців які мали труднощі в ній. Було проведено в групі раннього віку ряд профілактичних занять на ознайомлення кожної дитини з групою та встановлення контакту «Лагідна посмішка», «Емоції на моєму обличчі», «Наші долоньки», заняття на створення позитивного клімату у групі та формування бажання співпрацювати з іншими, на якому були використані такі форми роботи: вправа «Мій настрій схожий на...», ігри «Твоє ім'я», «Веселі голосочки». Доцільним стало заняття на активізацію інертних дітей, з метою подолання психологічних бар'єрів спілкування, розвитку тактильних відчуттів на якому була проведена вправа «Тиха година для звірят».

Також були проведені індивідуальні заняття з окремими дітьми, які відмовлялись від їжі під час адаптації. Для них було розроблені дидактичні ігри, в яких дитина мала змогу прикрашати улюблені страви за власним бажанням, добирати улюблені страви, «годувати» звірят.

З деякими дітьми були проведені ігри з піском на заспокоєння емоційного стану. За малюнками вихованців можна було визначити стан тривожності дітей. Головним завданням практичного психолога стало вміння допомогти кожній дитині усвідомлювати своє «Я» в групі однолітків, виховувати стійке позитивне ставлення до товаришів, доброзичливість. Для цього була проведена вправа «Давай разом», «Сервіруємо стіл», «Емоції», етюд «Зимовий сон» та інші.

В інформаційних психологічних куточках, в папках з психологічною інформацією, на веб-сайті ЗДО, для батьків була розміщена інформація щодо полегшення періоду звикання дитини «Поради щодо створення емоційного комфорту у вихованні дітей раннього віку», «У садок з радістю», «Про створення сприятливої сімейної атмосфери», консультації вихователям щодо співпраці з батьками. Вихователі Мошківська О.О, Силаєва О.А. та Дідковська Ю.С. у співбесідах та анкетуванні з батьками отримали відомості про життя кожної дитини вдома, склад сім'ї, її індивідуальні особливості, вподобання, навички самообслуговування, вміння контактувати з іншими дітьми.

У І молодшій та ІІ молодшій (інклюзивній) групі діти швидко пристосувалися до умов закладу та нової групи, легко влилися в дитячий колектив однолітків. Здобувачі освіти включились в освітню діяльність, виконують вказівки вихователів, активно працюють на заняттях. Слід відмітити те, що через хворобу дітей адаптаційний рівень знижується, діти змушені знову перебувати в домашніх умовах. Потім вони важко «включаються» в дитячий колектив, стають емоційно вразливіші, перебувають у стресовому стані.

Для покращення і полегшення адаптаційного періоду педагоги використовують ігри як метод встановлення взаємовідносин між дітьми та дорослими. У грі проявляються і розвиваються типи взаємовідносин, створюється зона найближчого розвитку не тільки для формування особистості дитини, але й для становлення дитячого колективу.

Слід відмітити роботу вихователів щодо полегшення адаптації вихованців. У групі раннього та молодшого віку вихователі Мошківська О.О, Силаєва О.А., Дідковська Ю.С. спланували та провели ігри: «Дружні оплески», «Хвилинка - веселинки», «Сонечко і дощик», «Смачна цукерка», «Веселі вітання», «Вмиємо ляльку», «Лагідні долоньки» та інші. Цікавими стали сюжетні ігри «Лялька йде у дитсадок», «Готуємо смачний обід», «Заколисуємо ляльку» та інші. Рухливі ігри дали змогу виявити фізичний рівень дітей, розвинути їх рухові навички та вміння. В нагоді стала театралізована діяльність за сюжетом знайомих дітям казок.

Для заохочення до їжі вихователі обох груп використовують ігрові прийоми, примовки. При виконанні режимних моментів вмивання були використані потішки про воду, запашне мило, дитячі вірші та ігри з водою.

Під час денного сну дотримані всі санітарні норми. Приміщення вчасно провітрене та прибране, витриманий тепловий режим. В деяких дітей були труднощі із засинанням, тому вихователями були використані прийоми заколисування колисковими пісеньками, заспокійливими мелодіями.

Головні причини ускладнення процесу адаптації пов'язані з недостатньою підготовкою дітей до нових умов з боку батьків: діти не привчені до режиму закладу, недостатньо розвинуті культурно-гігієнічні навички, стрімке форсування періоду адаптації, не сформованість у дитини позитивної установки на відвідування дитячого закладу, відсутність навичок предметно-практичної діяльності, продуктивних форм спілкування з ровесниками, замкнутість дитини та затримка формування емоційних зв'язків між вихованцем та вихователем, а також часті хвороби.

Тому педагоги закладу приділяють велику увагу співпраці з батьками. Проблеми адаптації висвітлюються в батьківських Інтернет групах. Але проблема адаптації дошкільників до умов закладу дошкільної освіти залишається актуальною та вимагає вдосконалення.

Методичні рекомендації вихователям:

1. Використовувати літературні твори, пальчикові ігри, народну мудрість у роботі з дітьми.
2. Підготувати та використовувати фонотеку заспокійливої музики для проведення режимних моментів та денного сну.
3. Дозволяти дитині лягати в постіль із улюбленою іграшкою.
4. Співати дітям колискові пісеньки перед сном для заспокоювання.
5. Включати ігри, вправи, етюди на зняття емоційного напруження, відчуття радості, задоволення у всі види діяльності, стимулювати дітей до спілкування.
6. Використовувати рекомендовані практичним психологом методи та прийоми педагогічного впливу, на задоволення й формування потреби дитини в спілкуванні з однолітками та дорослими.
7. Забезпечити дітей іграми, для розвитку кисті рук (наприклад: нанизування на шнур великих пластмасових кульок, кілець, шнурівки, іграшки-втулки т.д.). Використовувати їх для зняття емоційної напруги у дітей, розвитку кисті руки.
8. Протягом дня використовувати індивідуальний підхід до дітей. Не допускати тривалого плачу дитини.

9. Використовувати для спілкування з дітьми ігрові методи взаємодії.
10. Неухильно дотримувати режиму дня, не допускати різкої зміни видів діяльності, сну й прогулянок.
11. Проводити індивідуальні бесіди з батьками новоприбулих дітей, розповідати про емоційний стан дитини протягом дня, продумувати інтерактивні форми та методи взаємодії.

Вихователь-методист ЗДО

М.В. Микитенко